

hitro navadili na našo hrano in v pravem trenutku je Vlado skočil na ta "pravega". Ko smo ga rešili najlonske vrvice, smo opazili, da ima obroček iz Madžarske. Ker so bile številke in napis na obročku že slabo vidne, je Dare Šere obroček snel in laboda ponovno obročkal z našim obročkom. Omenjeni labod je bil obročkan na Madžarskem 16. marca 1990. Popolnoma enak dogodek se je ponovil še isto leto 10. decembra. Tudi temu labodu smo zaradi nečitljivosti madžarskega obročka nataknilo slovenski obroček. Kot zanimivost naj dodam, da so tega drugega laboda ponovno ujeli na Madžarskem 15. avgusta 1994. Ivo A. Božič, Na jami 8, 1000 Ljubljana

KANADSKA GOS *Branta canadensis*

CANADA GOOSE *Branta canadensis* - 4 in November 1992 on the Drava river near Maribor

Leta 1992 sem z očetom opazoval štiri kanadske gosi *Branta canadensis*. Takrat še nisem intenzivno delal na tem področju, zato si nisem zapisal točnega dneva, vem pa, da je bilo nekje sredi novembra. Na ta dogodek bi bil skoraj pozabil, če se ne bi med pogovorom z Lukom Božičem ponovno spomnil nanj.

Zelo natančno se spominjam, kako mi je oče omenil, da je med vožnjo ob Dravi opazil gosi, vendar takrat ni točno vedel, katere. Seveda sva se takoj odpeljala proti navedenemu mestu, opremljena s priročniki in daljnogledom. Kakšnih 200 m od Drave sem na travniku zagledal štiri gosi in po desetminutnem opazovanju in primerjanju s priročnikom sem jih prepoznal za kanadske. Kanadska gos je veliko večja od belolične *Branta leucopsis*, loči se tudi po tem, da nima črnih prsi, oko pa je na črni podlagi.

Te gosi sem spremljal štiri dni, ker so se zadrževale na omenjenem travniku. Te dni je močno deževalo, ko pa se je peti dan vreme izboljšalo, so izginile neznano kam. Luka Korošec, Arbajterjeva 10, 2250 Ptuj

RJASTA GOS *Tadorna ferruginea*

RUDDY SHELDUCK - 5 on 7th September 1991 and a male on 2nd March 1996 at Ormoško jezero

Moje prvo srečanje z rjastimi gosmi je bilo 7.9.1991 na Ormoškem jezeru. V čudovitem in jasnem vremenu je proti večeru na plitvini sredi akumulacije brodilo in plavalo kar pet (5) teh ptic. Tri (3) so bile v prvoletnem mladostnem

perju v prevladujočih sivo rjavih tonih, dve (2), z belkastima glavama in barvno bistveno kontrastnejšim perjem, pa sem določil za odrasla osebk. Tankega črnega vratnega obroča pa mogoče tudi zaradi razdalje opazovanja (okoli 400m) nisem videl. Kot zanimivost naj dodam, da sem hkrati opazoval še tri odrasle severne čigre *Sterna caspia* in temno varianto bodičaste govnačke *Stercorarius parasiticus*. Slednja je celo večkrat napadala severne čigre, potem pa odletela proti toku reke Drave. Zaradi vojne jeseni, ki jo je zaznamovalo bombardiranje Čakovca in Varaždina, je bila gladina jezera izredno nizka. Vse tri omenjene vrste in množica zanimivih pobreznikov je počivala in bredla po velikanskih peščenih plitvinah jezera!

No, 2.3.1996 sem s kolegom Jakobom Smoletom štel vodne ptice na Ormoškem jezeru. Pogled skozi teleskop in pred nama je bil od sonca ožarjen svatovsko obarvan samec rjaste gosi, ki je mirno plaval po gladini jezera. Črni vratni obroček se je tokrat videl prav odlično! Z Jakobom pa sva imela tudi srečo: kaj lahko bi se zgodilo, da bi rjasta gos odletela, še preden bi jo videla. Na jezeru je malo pred tem lovil gosi in druge vodne ptice odrasel orel belorepec *Haliaeetus albicilla*.

Po poročilu Komisije za redkosti (Acrocephalus l. 16, št. 73, str. 194) je bila rjasta gos v zadnjih 50 letih opazovana v Sloveniji enkrat samkrat. Avtor notice meni, da so bile ptice v obeh opazovanjih prej divje kot ne: pa vendar nas lahko kljuje vprašanje, ali rjaste gosi niso pobegnile kakšnemu lahkomišelnemu gojitelju - onesneževanje evropske avifavne, ki postaja resen naravovarstveni problem, žal skoraj ne pozna več meja. Borut Štumberger, 2282 Cirkulane 41.

PLEŠEC *Gyps fulvus*

GRIFFON VULTURE - On 8th October 1956 shot at Trebča vas near Žužemberk

10.9.1994 sem si ogledal razstavo Lovske družine Plešivica iz Žužemberka. V sobi s pticami je moja pozornost pritegnil nagačen osebek plešca, uplenjenega 8.10.1956 v Trebči vasi pri Žužemberku.

Na razstavi so bili še nekateri zanimivi preparati, uplenjeni v bližnji okolici brez natančnejših navedb lokacij in časa uplenitve. Ti so: ribji orel, kozača, velika uharica, zvonec, žličarka, regeljc, kreheljc, čopasti ponirek,

mokož in kljunač. *Andrej Hudoklin, Ob Sušici 15, Dolenjske Toplice*

MALI OREL *Hieraeetus pennatus*

BOOTED EAGLE - On 26th April 1996, 20th May 1990, 4th September 1991 and pair on 24th July 1992 at Draga near Kočevsko

Ujede, ki so po velikosti in silhueti podobne kanji, z njo pogosto zamenjujemo, zato si velja vsako "nenavadno kanjo" dobro ogledati. Tako se je zgodilo tudi 26.4.1990, ko sem zagledal iz avta pod cesto ujedo, podobno kanji, vendar svetlejšo. Z daljnogledom v roki sem jo spremljal med preletom na oddaljeno smreko. Približal sem si ji in si jo od zadaj natančno ogledal. Hrbtno stran je imela svetlo rjave barve, na sredini pa je v obliki črke V čez peruti do hrbta potekala neizrazita belina. Rep je bil ravno tako precej svetel in enakomerne barve, začel pa se je z belino na trtici. Moja navzočnost jo je zmotila in odletela je za bližnji hrib.

Doma sem prelistal priročnike in zaman poskušal najti ustrezno sliko neznane ujede. Večkrat sem se še vrnil na kraj opazovanja, toda brez uspeha vse do 20.5.1990, ko sem neznanu ujedo opazoval v prepiru s parom kanj. Zračni spopad je trajal kakšno minuto, potem pa so vsi trije pretepači odjadrali. Neznana ujeda se je ločila od kanj po: pravokotnejših perutih, daljšem svetlem enobarvnem repu, temnih letalnih peresih, svetli spodnji strani, rahli belini v trtici in popolnoma drugačnem hitrem letu s skrčenimi ("prelomljenimi") krili. Ponovno brskanje po priročnikih je pokazalo, da gre v obeh opazovanjih za malega orla *Hieraeetus pennatus*.

Tisto leto ga nisem več videl, temveč šele naslednje leto, in sicer 4.9.1991, ko je jadral ob vznožju hriba. S pomočjo ugodne termike je prijadral v bližino kakih 20m. Sprva ga nisem prepoznal, šele kasneje sem se spomnil, da so vzdolžne proge po prsah in trebuhu značilne za prvoletnega malega orla. Druge značilnosti - temna letalna peresa, let s skrčenimi perutmi, orlovska glava - so bile kot pri odraslem. Naslednje leto sem ga videl 24.7.1992 ob 13. uri v lepem sončnem vremenu, in sicer par, ki se je bojeval za ozemeljske pravice s precej večjim planinskim orlom.

Vsa opazovanja so bila v radiju kakih pet kilometrov blizu Drage na Kočevskem. Vsaki-krat sem opazoval malega orla svetle rase, temnejša je po literaturi precej redkejša. Ker

severna meja njegovega areala sega prek naših krajev, opazovanja v gnezditvenem obdobju lahko pomenijo, da mali orel pri nas gnezdi. Nezaupljivost do človeka in skrajna previdnost so najbrž pglavitni vzroki, da ga je tako težko odkriti. Njegovo navzočnost največkrat izdajo druge ujede, ko ga izzovejo na obrambo teritorija. V prihodnje lahko upam, da bomo njegovo gnezditev tudi potrdili. *Miro Perušek, Jurjevica 41, Ribnica*

MALI OREL *Hieraeetus pennatus*

BOOTED EAGLE - On 20th May 1991 at Rače and on 30th April 1993 at Podova on Dravsko polje

Dne 30.8.1993 je bilo po nekaj deževnih in hladnejših dnevih spet jasno in toplo vreme.

Okoli 10.ure sva s prijateljem prišla do jezua Ormoškega jezera. Ravno sva so po ozkem kolovozu spuščala z nasipa proti potoku, ko me je Jaka opozoril na svetlo ujedo, ki je visoko nad nama naglo drsela proti jezeru. Za trenutek sem jo sicer ujel v daljnogled, vendar mi je takoj nato izginila z vidnega polja.

Seveda sva nemudoma stekla na nasip in pričela opazovati ujedo, ki je sedaj kot nalašč mirno krožila nad jezerom. Delala je majhne, enakomerne kroge in se pri tem nekoliko dvigala. Opazila sva, da ima peruti nekoliko povešene navzdol, podobno kot sršenar *Pernis apivorus*. Pri ugodni opazovalni svetlobi so se s spodnje strani lepo videla popolnoma črna letalna preres, bela podperutna peresa, bel trebuh in nekoliko temnejši, vendar še vedno svetel rep. Glava je bila s spodnje strani precej temna, kar je drugače, kot je narisano v meni znanih priročnikih. Težje je bilo opazovati zgornjo stran ujede, vendar so se pri širokih zavojih lahko videli tudi značilni vzorci tega dela. V celoti je bila zgornja stran videti precej siva, čeprav ni bila enotno obarvana. Na ramenih sta zbujali pozornost dve podolgovati in nekoliko navzven nagnjeni svetli lisi. Trtica je bila izrazito svetla, rep pa malenkost temnejši kot peruti.

Po teh značilnostih sva opazovano ujedo določila za malega orla, in sicer njegovo svetlo obliko.

Mali orel se je med kroženjem počasi oddaljeval, nato pa odletel proti hrvaški strani. Midva sicer nisva odletela, sva pa vesela srečanja s tem redkim gostom nadaljevala svojo pot proti lagunam. *Luka Božič, Pintarjeva 16, 2000 Maribor*